

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci navrhovateľa **Z., s.r.o.**, so sídlom K., Bratislava, IČO: X., zastúpeného advokátskou kanceláriou F., so sídlom K., Bratislava, proti odporcovi **R. L.**, bývajúcemu vo V., t.č. Ú., **o zaplatenie 3 460,30 eur**, vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp.zn. 6 Cb 100/2009, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. februára 2010 sp.zn. 16 Co 29/2010

t a k t o :

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. februára 2010 sp.zn. 16 Co 29/2010 a uznesenie Okresného súdu Veľký Krtíš z 22. decembra 2009 č.k. 6 Cb 100/2009-46 a vec vracia Okresnému súdu Veľký Krtíš na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Veľký Krtíš uznesením z 22. decembra 2009 č.k. 6 Cb 100/2009-46 uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia súdny poplatok z návrhu 27,50 eur. Vo veci rozhodol s poukazom na položku č. 2 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov.

Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 25. februára 2010 sp.zn. 16 Co 29/2010 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí označil uznesenie súdu prvého stupňa za správne, keď ten dodatočne uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania. Poznamenal, že okresný súd nesprávne uviedol do uznesenia, že súdny poplatok vyrubil podľa položky č. 2 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov, ako prílohy zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a že ide o zrejmu pisársku chybu, zvlášť keď položka č. 2 od 1.1.2009 je zrušená. Svoje tvrdenie odôvodnil tým, že navrhovateľ v konaní nepreukázal, že predmetom konania je vec zdravotného poistenia. Navrhovateľ iba označil svoju pohľadávku ako pohľadávku vzniknutú v súvislosti so zdravotným poistením, ale

nepreukázal ani to, že konkrétnu pohľadávku proti odporcovi získal. V návrhu nevysvetlil, z čoho žalovaná pohľadávka pozostáva. Iba konštatoval, že sa domáha neuhradeného dlžného poistného na zdravotné poistenie vrátane poplatku z omeškania, ktorú pohľadávku získal na základe zmluvy o postúpení pohľadávok z 7. júla 2006. Túto zmluvu však k návrhu nepripojil. Krajský súd mal za to, že nie je možné zistiť, z čoho a za aké obdobie pozostáva suma, ktorú si v konaní uplatňuje. Odvolací súd v závere svojho rozhodnutia konštatoval, že navrhovateľ v odvolacom konaní tvrdil, že predmetom návrhu je „návrh oprávneného na vykonanie exekúcie proti povinnému“. Jeho námietka, že sa jedná o zaplatenie dlžného poistného na zdravotné poistenie, zostala aj v štádiu odvolacieho konania iba v pozícii tvrdenia navrhovateľa. Krajský súd z dôvodov vyššie uvedených odvolaniu odvolateľa nevyhovel a napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie navrhovateľ, ktorého prípustnosť odôvodnil ustanovením § 237 písm.f/ O.s.p. Namietal, že postupom odvolacieho súdu bolo zasiahnuté do práva na spravodlivý súdny proces garantovaný ústavou Slovenskej republiky ako aj medzinárodnými dohovormi. Dovolateľ v dovolaní uviedol, že odvolací súd ako aj súd prvostupňový na základe nesprávneho právneho posúdenia veci kvalifikoval predmet súdneho sporu ako vec, ktorá sa netýka zdravotného poistenia a z toho dôvodu nie je konanie oslobodené od platenia súdnych poplatkov. Postupom súdov bola navrhovateľovi zároveň odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko sa nemal možnosť vyjadriť k skutočnostiam a prípadne doplniť dôkazy, na základe ktorých rozhodol odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu súdu prvého stupňa, ktoré podľa dovolateľa nebolo vôbec odôvodnené. Navrhol zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr to, či jeho opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Pokiaľ bolo napadnuté rozhodnutie vydané v tejto procesnej forme, je dovolanie proti nemu prípustné, ak je

napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 písm.a/ O.s.p.), alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm.c/] na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm.c/ (§ 239 ods. 1 písm.b/ O.s.p.), alebo ak je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd v ňom vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide po právnej stránke o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.).

Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených uznesení. Dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť súdu prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou namietanou dovolateľom, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným).

So zreteľom na navrhovateľom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O takúto vadu v zmysle tohto ustanovenia ide tiež vtedy, ak išlo o postup nesprávny (uvažované z hľadiska zachovania postupu súdu určeného zákonom alebo ďalšími všeobecne záväznými predpismi).

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa § 1 O.s.p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

V predmetnej veci súd prvého stupňa absolútne opomenul vo vyhotovení uznesenia o povinnosti zaplatiť súdny poplatok právny predpis s príslušným ustanovením zákona. Preto nie je známe, čím sa prvostupňový súd pri vyrubení súdneho poplatku riadil, keď navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 27,50 eur. Z uznesenia súdu prvého stupňa nie je možné zistiť, ako vec právne posúdil, čo zakladá nepreskúmateľnosť rozhodnutia a teda odňatie možnosti dovolateľa konať pred súdom.

Podľa ustanovenia § 169 ods. 2 veta prvá sa písomné vyhotovenia uznesenia, ktorým sa celkom vyhovuje návrhu, ktorému nikto neodporoval, alebo uznesenia, ktoré sa týka vedenia konania, nemusí obsahovať odôvodnenie. Uznesenie vydané súdom prvého stupňa v prejednávanej veci nie je uznesením, ktorým sa celkom vyhovuje návrhu, ktorému nikto neodporoval ani uznesením, ktoré sa týka vedenia konania. Na základe uvedeného je zrejmé, že uznesenie prvostupňového súdu muselo byť odôvodnené podľa zákona a skutočnosť, že nebolo odôvodnené ani len uvedením právnej normy spolu so zákonným ustanovením zakladá nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Postup súdu v dôsledku toho vykazuje znaky vady konania v zmysle ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch sa súdne poplatky (ďalej len „poplatky“) vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len „poplatkový úkon“) uvedené v Sadzobníku súdnych poplatkov (ďalej len „sadzobník“), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 3 O.s.p. občianske súdne konanie je jednou zo záruk zákonnosti a slúži na jej upevňovanie a rozvíjanie. Každý má právo domáhať sa na súde ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené.

Neoddeliteľnou súčasťou občianskeho súdneho procesu je aj konanie a rozhodovanie súdov vo veciach súdnych poplatkov. Aj v tejto fáze konania musia súdy postupovať tak, aby bolo naplnené právo každého domáhať sa na súde jeho ochrany v prípade, že bolo ohrozené alebo porušené.

Súd prvého stupňa v danom prípade pri spoplatňovaní úkonu navrhovateľa nebol dôsledný, uznesenie nebolo odôvodnené, najmä pokiaľ ide o určenie právneho predpisu, podľa ktorého bol vyrubený súdny poplatok za návrh. Je totiž neprípustné, aby na určenie povinnosti zaplatiť súdny poplatok výslovne neuviedol právny predpis, ktorým sa riadil pri ukladaní povinnosti. Takéto odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu nezodpovedá požiadavke na riadne a presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Neuvedenie právnej normy nie je na prospech poplatníka, dôvodne preto navrhovateľ namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia na zaplatenie poplatku za návrh. Odvolací súd pri potvrdení rozhodnutia prvostupňového súdu vyslovil správnosť uznesenia, čím založil predpoklad pre jeho zrušenie. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým bola odňatá možnosť navrhovateľa konať pred súdom bolo nevyhnutné zrušiť aj rozhodnutie odvolacieho súdu.

Odporca nesplnil svoju povinnosť a neuhradil dlžné poistné na zdravotné poistenie vrátane poplatku z omeškania v zmysle ustanovenia § 18 ods. 8 ako aj ustanovenia § 23 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z.z. Navrhovateľ ako postupník uzavrel so správcom konkurznej podstaty pôvodného veriteľa úpadcu Zmluvu o postúpení pohľadávok zo 7.7.2005, na základe ktorej navrhovateľ nadobudol pohľadávku voči odporcovi. Preto nie osoba navrhovateľa, ale charakter pohľadávky, t.j. nárok vzniknutý z titulu dlžného poistného na zdravotné poistenie,

je právnym dôvodom na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v súdnom konaní o jej uplatňovaní (§ 4 ods. 1 písm. c/ zákona č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov).

Odvolací ako aj prvostupňový súd nesprávne posúdili kvalifikovaný predmet súdneho sporu ako vec, ktorá sa netýka zdravotného poistenia a z toho dôvodu uzavreli, že toto konanie nie je oslobodené od platenia súdnych poplatkov. Uvedeným postupom odňali navrhovateľovi možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Predmetné konanie je však vecne oslobodené od platenia súdnych poplatkov a ako už bolo uvedené vyššie nie osoba navrhovateľa alebo veriteľa je právnym dôvodom na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

Uvedená skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť napadnuté rozhodnutie súdu prvého súdu ako aj súdu odvolacieho, nezaoberal sa súd ďalšími námietkami navrhovateľa uvedenými v dovolaní.

S poukazom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a takisto súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 243b ods. 1 O.s.p. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p.). V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 veta tretia O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. decembra 2010

JUDr. Martin Vladik, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová